

приймаючи українських дітей, стала інклюзивним маленьким пограниччям. У польському педагогічному просторі з новими акцентами стали вживати термін «полікультурна школа». Виявлено потенціали та виклики у розбудові полікультурної школи, які можна враховувати в освітньому процесі шкіл українського пограниччя.

Зроблено висновок, що полікультурна школа – це освітня система, яка відрізняється від звичайної школи в середині України, що є викликом. Для польських дослідників проблеми полікультурної школи не є принципово новими, оскільки дослідженням міжкультурної освіти і комунікації, впровадженню принципу полікультурності в польській освіті завжди надавалася значна увага у польській педагогічній науці, що забезпечило досить успішну адаптацію українських дітей у польських школах.

Компетентнісний вектор розвитку шкільної освіти в ЄС та в Україні

*О. З. Глушко,
кандидат педагогічних наук,
науковий співробітник
відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України*

Розкрито, що більшість європейських країн досягли значного прогресу у запровадженні ключових компетентностей у зміст національних навчальних планів. Країни ЄС розробили різні стратегії для інтеграції ключових компетентностей. Це зокрема інтеграція ключових компетентностей у зміст навчальних програм шкіл. Такі навчальні програми, розробляються навколо набору ключових компетентностей, які можуть бути міжпредметними та / або предметно-залежними. Більшість європейських країн досягли значного прогресу у визначенні та інтеграції ключових компетентностей до національних навчальних планів, проте цей процес потребує подальшого розвитку й активного залучення всіх зацікавлених сторін. *Акцентовано*, що країни ЄС перебувають на різних етапах імплементації ключових компетентностей у навчальні програми шкільної освіти. Подальший активний поступ у цьому процесі має сприяти підвищенню якості освіти, саморозвитку особистості та досягненню успіхів у професійній сфері.

Зроблено висновок, що у сучасному світі молоді люди потребують широкого набору навичок та компетентностей, для того, щоб знайти роботу та стати активними громадянами. Це означає не тільки оволодіти основними навичками читання, письма, математики та природознавства, навичками підприємництва, багатомовністю, цифровими навичками, громадянськими та міжкультурними навичками. Наразі, крім вище зазначених навичок і компетентностей, актуальними є також трансверсальні навички, такі як: адаптивність, презентаційні, комунікаційні навички, критичне мислення, інноваційне мислення, креативність, навички співпраці й роботи у команді, вміння вчитися та вміння організувати власну роботу. Отже, щоб відповісти на виклики майбутнього, школа, крім ключових компетентностей, має зосередитися також на формуванні в учнів трансверсальних компетентностей, які допоможуть їм бути успішними у професійній, соціальній та особистісній сферах.

Виявлено, що ефективне навчання трансверсальних компетентностей передбачає розробку і надання конкретних навчальних програм, які забезпечують практичне керівництво щодо методів, які вчителі можуть використовувати для інтеграції трансверсальних компетентностей у практику викладання і навчання.

З'ясовано, що сформульовані стратегічні цілі розвитку сектора освіти в Європейському Союзі, зокрема трансформація на компетентнісні засади, синхронізуються із тенденціями розвитку освіти в Україні. В умовах оновлення змісту базової середньої освіти та переходу від знаннєвої до компетентнісної парадигми освіти, надзвичайно актуальним є осмислення теорії та освітніх практик, що застосовуються у зарубіжжі з досліджуваної проблеми.

Розкрито, що для подальшого реформування українського освітнього простору важливим є подальша синхронізація освіти зі стратегічними орієнтирами Європейського Союзу. В Україні, в освітніх документах, зокрема Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Державні стандарти базової середньої освіти, Концепція «Нова українська школа», Концепція цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року, акцентується увага на реформуванні освіти на компетентнісних засадах, що відповідає тенденціям в сфері освітньої політики в Європейському Союзі та світі. Зокрема, у Державному стандарті, поділ на предмети відсутній, натомість є освітні галузі. *Зазначено*, що не має такої освітньої галузі, яка б не формувала ключові компетентності. У документі окреслений компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі у формуванні ключових компетентностей. У Державному стандарті визначено ключові компетентності, якими мають оволодіти учні після закінчення 5–6 класів, а також 7–9 класів, та наскрізні вміння. Вивчення та переосмислення передового досвіду викладання і навчання трансверсальних компетентностей у шкільній освіті країн ЄС, сприяє подальшому розвитку компетентнісного підходу в Україні.

Особливості матрикуляційних іспитів у країнах Європейського Союзу

*А. П. Джурило,
кандидат педагогічних наук,
доцент, старший дослідник,
старший науковий співробітник
відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України*

Встановлено, що національні матрикуляційні іспити, відомі також як державні або національні екзамени, є частиною освітніх систем у багатьох країнах світу. Ці іспити зазвичай проводяться в кінці повної загальної середньої школи і є важливим кроком для вступу до закладів вищої освіти. Матрикуляційні екзамени або матура – це іспит на атестат зрілості, який в кожній країні ЄС має свої особливості.

З'ясовано, що здебільшого матрикуляційний іспит в країнах ЄС складається з чотирьох предметів: державна (або рідна) мова, іноземна мова (найчастіше – англійська), математика та предмет за вибором (здебільшого – природничого циклу (біологія, хімія) або історія). В окремих країнах ЄС учень, за потреби, може обрати